

Загалом, подолання професійно-психологічного академізму в управлінні архітектурно-будівельними проектами є не лише питанням особистісного розвитку менеджера, а й стратегічним завданням компанії. Впровадження гуманістичних підходів до комунікації, розвиток емоційної компетентності та формування культури відкритості створюють нову якість взаємодії, де клієнт сприймається не як об'єкт обслуговування, а як рівноправний учасник процесу. Це дозволяє будувати довготривалі відносини, підвищувати лояльність, зменшувати ризики та забезпечувати стабільний розвиток бізнесу.

Список використаних джерел

1. Коkun O.M. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: Інформ.-аналіт. агентство, 2012. 200 с.
2. Брюховецька О.В. Психологія професійної толерантності керівників загальноосвітніх навчальних закладів: монографія. Київ : Інтерсервіс, 2018. 360 с.
3. Kubanov R., Yashchenko O., Makatora D. Overcoming the architectural and construction manager's professional and psychological academicism towards clients: problems and solutions. Modeling the development of the economic systems. 2024. № 3. P. 21-29.
4. Kubanov R., Makatora D., Kushyk-Strelnikov Y. Organising effective interaction of managers of architectural and construction companies with clients based on the theory of non-violent communication. Економіка та суспільство. 2024. № 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-44>

Пилипенко Ю.О.

магістрант

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

Кубанов Р.А.

к. пед. н., доц.

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

ВНУТРІШНЯ АРХІТЕКТУРА УСПІХУ: ЧИННИКИ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЛИХ БУДІВЕЛЬНИХ СТРУКТУР

У сучасному економічному середовищі малі архітектурно-будівельні підприємства стикаються з жорсткою конкуренцією, обмеженими ресурсами та високими очікуваннями клієнтів. Для забезпечення стабільного розвитку та ринкової життєздатності їм необхідно формувати власний конкурентний потенціал, спираючись на внутрішні

чинники. Ми пропонуємо систематизований підхід до аналізу таких чинників, що включає адаптацію управлінських моделей, універсалізацію функцій та оптимізацію ресурсного забезпечення. Цей підхід дозволяє малим підприємствам не лише виживати, а й ефективно конкурувати з більшими гравцями на ринку.

Серед ключових внутрішніх чинників науковцями виділяються: кадровий потенціал, організаційна структура, управлінська гнучкість, рівень технологічної оснащеності та здатність до інновацій [1]. Кадровий ресурс, зокрема, відіграє вирішальну роль, адже саме компетентність, мотивація та мультифункціональність працівників забезпечують оперативність і якість виконання проєктів. Організаційна структура має бути адаптивною, здатною швидко реагувати на зміни попиту та внутрішні виклики. Важливо також, щоб управлінські процеси були прозорими, ефективними та орієнтованими на результат, а не на формальне виконання процедур [2].

Адаптація як стратегічна категорія передбачає здатність підприємства змінювати внутрішні механізми відповідно до зовнішніх умов. Це включає оновлення бізнес-моделі, впровадження цифрових інструментів, зміну підходів до комунікації з клієнтами та оптимізацію витрат. Універсалізація, у свою чергу, означає здатність працівників виконувати кілька функцій, що особливо важливо для малих підприємств з обмеженим штатом. Такий підхід дозволяє зменшити витрати, підвищити гнучкість і забезпечити безперервність процесів навіть у разі кадрових змін або непередбачених ситуацій.

Автори сучасних досліджень наголошують, що систематизація внутрішніх чинників дозволяє підприємству краще розуміти власні сильні та слабкі сторони, формувати стратегічні пріоритети та визначати напрями розвитку (табл. 1). Це створює основу для побудови конкурентної стратегії, яка враховує реальні можливості та обмеження. Важливо, щоб така систематизація була не одноразовою дією, а постійним процесом, інтегрованим у корпоративну культуру. У цьому контексті роль керівника полягає не лише в управлінні, а й у формуванні бачення, мотивації команди та підтримці інноваційного мислення [3].

Успішне формування конкурентного потенціалу малих архітектурно-будівельних підприємств неможливе без усвідомлення ролі внутрішньої взаємодії між структурними елементами організації. Важливо забезпечити узгодженість між управлінськими рішеннями, кадровими ресурсами, технологічною базою та корпоративними цінностями. Така інтеграція дозволяє створити єдину систему, здатну ефективно реагувати на виклики зовнішнього середовища. Внутрішня гармонізація проце-

сів сприяє не лише стабільності, а й підвищенню продуктивності та якості послуг.

Таблиця 1

Внутрішні чинники конкурентного потенціалу малих архітектурно-будівельних підприємств

<i>Категорія чинника</i>	<i>Зміст / Характеристика</i>	<i>Роль у формуванні конкурентного потенціалу</i>
Кадровий потенціал	Компетентність, мотивація, універсальність працівників	Забезпечує гнучкість, якість виконання робіт, здатність до адаптації
Організаційна структура	Простота, адаптивність, мінімізація ієрархії	Сприяє швидкому прийняттю рішень, ефективній координації
Управлінська гнучкість	Здатність змінювати підходи, реагувати на виклики	Дозволяє адаптувати бізнес-модель до змін ринку
Технологічне забезпечення	Наявність сучасного обладнання, цифрових інструментів	Підвищує продуктивність, конкурентоспроможність, якість послуг
Інноваційна здатність	Впровадження нових рішень, відкритість до змін	Створює унікальні переваги, дозволяє виділятися серед конкурентів
Систематизація процесів	Впорядкування внутрішніх механізмів, стратегічне планування	Забезпечує стабільність, прогнозованість та ефективне управління
Адаптація до змін	Готовність до трансформацій, оновлення підходів	Підвищує стійкість підприємства в умовах нестабільності
Універсалізація функцій	Мультифункціональність персоналу, гнучкий розподіл ролей	Знижує витрати, забезпечує безперервність роботи

Окрему увагу слід приділити розвитку компетенцій персоналу, адже саме працівники є носіями адаптивного потенціалу підприємства. Підвищення кваліфікації, розширення функціональних обов'язків, залучення до стратегічного планування – усе це формує культуру відповідальності та ініціативності. У малих компаніях, де кожен працівник виконує кілька ролей, важливо забезпечити доступ до навчання, обміну досвідом та інструментів саморозвитку. Це не лише зміцнює внутрішню структуру, а й підвищує здатність підприємства до інновацій.

Інноваційна активність, у свою чергу, є важливим елементом конкурентного потенціалу, особливо в умовах швидких технологічних змін.

Малі архітектурно-будівельні підприємства можуть використовувати свою гнучкість для експериментів з новими матеріалами, цифровими платформами, нестандартними проектними рішеннями. Впровадження інновацій не обов'язково потребує великих інвестицій – часто достатньо змінити підхід до організації роботи або комунікації з клієнтами. Головне – створити середовище, де нові ідеї не блокуються, а підтримуються і реалізуються.

У підсумку, внутрішні чинники формування конкурентного потенціалу малих архітектурно-будівельних підприємств є не менш важливими, ніж зовнішні, а в умовах нестабільного ринку – часто навіть визначальними. Саме внутрішні ресурси, такі як кадровий потенціал, управлінська гнучкість, технологічна база та організаційна культура, створюють фундамент для стійкого розвитку, адаптації до змін і формування унікальних конкурентних переваг. У малих підприємствах, де кожен ресурс має критичне значення, системне опрацювання внутрішніх чинників дозволяє не лише оптимізувати витрати, а й підвищити ефективність управління, якість послуг та швидкість реагування на запити клієнтів.

Адаптація до змін – це не просто реакція на зовнішні виклики, а стратегічна здатність підприємства трансформувати внутрішні процеси, оновлювати бізнес-модель, впроваджувати цифрові рішення та переосмислювати підходи до комунікації. Універсализація функцій, особливо в умовах обмеженого штату, дозволяє забезпечити безперервність роботи, зменшити залежність від окремих фахівців та підвищити гнучкість організації. Це створює умови для швидкого масштабування, розширення спектру послуг та підвищення клієнтської лояльності. Водночас систематизація внутрішніх чинників – це інструмент стратегічного планування, який дозволяє підприємству чітко бачити свої сильні та слабкі сторони, визначати пріоритети та будувати реалістичні сценарії розвитку.

У сучасному світі, де швидкість змін стає нормою, саме внутрішня готовність до трансформацій визначає, які підприємства зможуть не лише зберегти позиції, а й розширити свій вплив. Це включає не тільки технічну модернізацію, а й розвиток управлінських компетенцій, формування відкритої корпоративної культури, підтримку інноваційного мислення та залучення персоналу до стратегічних процесів. Малі архітектурно-будівельні компанії, які інвестують у внутрішню стабільність, здатні краще адаптуватися до ринкових коливань, швидше реагувати на зміни попиту та ефективніше використовувати свої ресурси. Такий підхід дозволяє не просто конкурувати, а формувати власну нішу, де якість, гнучкість і довіра стають ключовими цінностями.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т. Просторово-адаптивний підхід до формування конкурентної стратегії підприємства. *Бизнес Інформ.* 2018. №5(484). С. 408–415.

2. Ліпич Л.Г., Чорнуха І.В., Цимбалюк І.О. Формування стратегії розвитку будівельного підприємства в умовах інвестиційної конкуренції: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 212 с.

3. Yashchenko O., Makatora D., Kubanov R. Internal factors forming competitive potential of small architectural and construction enterprises: systematization, adaptation, universalisation. *Економіка та суспільство: електрон. жур.* 2024. № 64. DOI: <https://doi.org/1032782/2524-0072/2024-64-38>

Півень А.Ю.

магістрант

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

Кубанов Р.А.

к. пед. н., доц.

ВСП «Інститут інноваційної освіти КНУБА»

ВІМ-ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ БУДІВНИЦТВІ: СУТНІСТЬ, ПЕРЕВАГИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

У сучасних умовах цифрової трансформації будівельна галузь стикається з необхідністю впровадження інноваційних технологій, які здатні забезпечити точність, ефективність та прозорість управлінських і виробничих процесів. Однією з таких технологій є Building Information Modeling (BIM), що дозволяє створювати багатовимірні інформаційні моделі об'єктів будівництва, інтегруючи дані про конструктивні рішення, матеріали, терміни, кошториси та експлуатаційні характеристики. Актуальність дослідження ВІМ-технологій зумовлена їх здатністю оптимізувати життєвий цикл будівельного об'єкта – від проектування до демонтажу – з мінімізацією витрат і ризиків.

Зростання складності будівельних проектів, вимоги до енергоефективності, екологічної відповідальності та дотримання термінів реалізації роблять традиційні методи проектування та управління дедалі менш ефективними. ВІМ-технології, навпаки, забезпечують інтеграцію всіх учасників процесу – архітекторів, інженерів, підрядників, замовників – у єдину цифрову екосистему, що сприяє узгодженості дій, зменшенню кількості помилок та підвищенню якості рішень. У цьому контексті до-